

Justitieutskottets betänkande 2021/22:JuU52

Rättelse i rättegångsbalken

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i rättegångsbalken. Förslaget syftar till att rätta en felaktig hänvisning i en bestämmelse i rättegångsbalken som uppstått på grund av ett förbiseende i ett tidigare lagstiftningsärende.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 juli 2022.

Behandlade förslag

Utskottet lägger på eget initiativ fram förslaget till lagändring.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Rättelse i rättegångsbalken5

Bilaga

Utskottets lagförslag7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Rättelse i rättegångsbalken

Riksdagen antar utskottets förslag i bilagan till lag om ändring i rättegångsbalken.

Stockholm den 16 juni 2022

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Gustaf Lantz (S), Carina Ödebrink (S), Juno Blom (L), Tobias Andersson (SD), Martin Marmgren (MP), Ingemar Kihlström (KD), Sten Bergheden (M), Malin Björk (C) och Gudrun Nordborg (V).

Redogörelse för ärendet

Inom utskottet har det väckts en fråga om att utskottet, med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, ska ta initiativ till en lagändring i syfte att rätta en felaktig hänvisning i en bestämmelse i rättegångsbalken som uppstått på grund av ett förbiseende i ett tidigare lagstiftningsärende.

Utskottet har inte begärt något yttrande från Lagrådet eftersom Lagrådets granskning skulle sakna betydelse på grund av frågans art.

Utskottets överväganden

Rättelse i rättegångsbalken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i rättegångsbalken. Genom lagändringen rättas en felaktig hänvisning i en bestämmelse i rättegångsbalken som uppstått på grund av ett förbiseende i ett tidigare lagstiftningsärende.

Bakgrund

Modernare regler för användningen av tvångsmedel

I propositionen *Modernare regler för användningen av tvångsmedel* (prop. 2021/22:119) föreslogs bl.a. en ändring i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. I bestämmelsens andra stycke föreskrevs tidigare att ett skriftligt meddelande mellan den misstänkte och en närstående, eller mellan närstående inbördes, endast fick tas i beslag vid förundersökningen av vissa brott, vilka redovisades i en punktlista (1–7). I punkt 8 angavs att detsamma gäller försök, förberedelse eller stämpling till de brott som anges i punkt 2–7 om en sådan gärning är belagd med straff. I propositionen föreslogs att förbudet mot beslag av meddelanden mellan den misstänkte och en närstående skulle tas bort. Detta skulle lagtekniskt ske genom att de hittillsvarande andra–fjärde styckena, som reglerar ett beslagsförbud i närståendefall, togs bort.

Vidare föreslogs att en motsvarande lista skulle införas i 27 kap. 18 § rättegångsbalken. Enligt den bestämmelsen skulle hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation få användas vid en förundersökning om de brott som anges i listan. När det gäller punkt 8 om försök, förberedelse eller stämpling till brott hänvisade dock denna inte bara till punkt 2–7 utan även till punkt 1.

Riksdagen ställde sig bakom förslaget och den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 juni 2022 (bet. 2021/22:JuU15, rskr. 2021/22: 243).

Forumbestämmelse

I 27 kap. 34 § rättegångsbalken finns en bestämmelse som ger Stockholms tingsrätt behörighet att pröva frågor om tillstånd till hemliga tvångsmedel. Bestämmelsen lyder:

34 § Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid förundersökning om brott som avses i 2 § andra stycket 2–8, utöver av domstol som föreskrivs

i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt. Detsamma gäller för prövningen av beslag enligt 2 § tredje och fjärde styckena.

Utskottets ställningstagande

Som framgår innebar den lagändring som gjordes den 1 juni 2022 att listan med uppräknade av vissa brott flyttades från 27 kap. 2 § rättegångsbalken till 27 kap. 18 § samt omformulerades något. På grund av ett förbiseende ändrades inte samtidigt den hänvisning till listan som finns i 27 kap. 34 §. Konsekvensen har blivit att 27 kap. 34 § i dag hänvisar till en del av en bestämmelse som inte längre finns. Utskottet föreslår därför på eget initiativ att riksdagen rättar felaktigheten genom att anta utskottets förslag till lag om ändring i rättegångsbalken (se bilaga). Förslaget innebär att det i 34 § införs en i sak motsvarande hänvisning till listan i 18 § i stället för till den numera upphävda listan i 2 §.

Vidare föreslås att även hänvisningen i 34 § andra meningen till 2 § tredje och fjärde styckena tas bort eftersom dessa upphörde att gälla den 1 juni 2022.

Med hänsyn till att det rör sig om en rättelse bör lagändringen träda i kraft så snart som möjligt. Utskottet föreslår därför att lagändringen ska träda i kraft den 15 juli 2022.

BILAGA

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 34 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

27 kap.34 §¹

Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid förundersökning om brott som avses i 2 § andra stycket 2–8, utöver av domstol som föreskrivs i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt. *Detsamma gäller för prövningen av beslag enligt 2 § tredje och fjärde styckena.*

Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid förundersökning om brott som avses i 18 § andra stycket 2–7 *eller försök, förberedelse eller stämpling till ett sådant brott, om en sådan gärning är belagd med straff*, utöver av domstol som föreskrivs i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt.

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2014:1419.